

Namaz için sebep arayışı

A. Okuyan: “Neden namaz kılmamız gerektiğini soran bir arkadaşım var. Birçok şey söyledim, ama yeterli olduğumu düşünmüyorum. Ona neler söylenebilir?”

Yaptığımız ibadetlerde taabbüdîlik vardır¹; yani ibadetin ibadet olma özelliği, bize onu emir olarak algılama ve emri yapma niteliği kazandırıyor. Bu kulluktur. Yani bir ibadet emredildiği için yapılır. Başka hiçbir sebep aranmaz.

Fakat hiç şüphesiz her ibadetin kendine özgü birçok hikmeti olduğu gibi, namazın da birçok hikmeti vardır. Akıl bu hikmetleri arıyor, soruyor, sorguluyor ve buluyor. Ancak akıl da acizdir. Hepsini bilemeyebilir şüphesiz. Bu açıdan, aklın hikmet ve sebep üzerinde çok fazla vakit kaybetmeden; mademki akıl sahibi bir insan olarak yaratılmışım; emri dinleyip insan olduğuma şükretmek için namazı kılmalıyım deyip teslim olması gerekir.

Namazın fert ve sosyal hayatımızda sayılamayacak kadar maddî ve mânevî fayda ve hikmetleri vardır. Bunlardan başlıcaları şunlardır:

1- Namaz Allah'ın emri olduğundan; namazını kılan kimse Allah'ın emrine itaat etmiş olur. Bu itaat onu Allah'ın rızasına ulaştırır. Allah'ın rızasına ulaşan, ebedî olarak huzur ve saadet içindedir.

2- İnsan, namaz vasıtasıyla Allah'ın kulu olduğunu idrak eder. Allah'ın kulu olduğunu idrak eden, yaratıkları sever, kendisini büyük görmez, gururlanmaz, mütevazi olur. Allah mütevazi olanları sever.

3- Namaz insanı kötülüklerden alıkoyar. Çünkü namazla günde beş defa Allah'ın huzurunda olduğunu hisseden insan, Allah'ın haram kıldığı şeylerden uzaklaşmak için kendinde güç bulur.

4- İnsan her an, her cihetten Allah'ın sonsuz nimetleri ve ikramları ile âdeta kuşatılmış vaziyettedir. Namaz kılan insan, Allah'ın sonsuz nimetlerle ikram edişini takdir etmiş, Allah'a şükretmiş olmaktadır.

5- Dünyanın sıkıntı verici ve olumsuz şartları, bazen insanı boğmakta, içinden çıkılmaz bunalımlara yol açmaktadır. Namaz vasıtasıyla kendisini Allah'a teslim eden insan, hayatın ağır yüklerinden Allah'a sığınmış olmaktadır. Allah'a sığınan insan huzur bulmakta, olumsuz şartların verdiği elem ve ümitsizlikleri atmaktadır.

6- Namaz kılan insan, Allah'a karşı fitrat borcunu ödemiş; vazifesini ifa etmiş olmaktadır. Allah'a karşı vazifesini yapan insan ise, hayatta her işte başarılı, verimli, özverili ve çalışkan olur.

7- Namaz günahlara karşı tevbe ve istiğfar mânâsını da taşımaktadır. Çünkü namaz günahlarımızın bağışlanmasını ve hatalarımızın affını sağlamakta; böylece kalbimizin günah kirlerinden arınmasına ve mânevî temizliğe ulaşmamıza vesile olmaktadır.

8- Namaz vasıtasıyla insan, Allah'ın bir olduğunu tasdik etmiş, Allah'a boyun eğmiş, kendisini ve nefsinin Allah'a teslim etmiş ve Allah'a tevekkül etmiş olmaktadır. Allah'a tevekkül eden ise hem dünyanın, hem de âhiret hayatının saadetini elde etmeyi hak etmiş demektir.

9- Namaz bizi âhiret hayatına hazırlar. Namazla dünyanın fenasından Allah'a sığınmış, ebedî âhiret yurdunu ve saadetini Cenâb-ı Hak'tan istemiş olmaktadır.

10- Namaz vasıtasıyla Cenâb-ı Hak'a duâ ve münacatta bulunmuş, istenebileceklerin en güzelini, en büyüğünü, en âlâsını Cenâb-ı Hak'tan istemiş olmaktadır. Rabb'imizden hem dünyada, hem de âhirette hasenat vermesini ve bizi mutlu kılmasını namaz kılmak sûretiyle isteyebilmekteyiz.

11- Namaz, imanın kalbimize yerleşmesine vesile olur. Bu mânâda namaz imanın gıdası, dinin direği ve mü'minin mi'racıdır. Mü'min, namaz kılmak sûretiyle Allah katındaki derecelerini arttırmış ve mânevî makamlarda yükselmiş olmaktadır.

12- Sonsuz derece âciz, fakir, muhtaç ve zayıf olan insan, namaz vasıtasıyla Kâinatın Sahibine yönelmiş, her arzusunu dile getirmiş, Allah'ın kudretine, iradesine, rahmetine, mağfiretine ve gınasına sığınmış olmakta; böylece korktuklarından emin, umduklarına nâil olabilecek bir mâhiyet kazanmaktadır. Yani namaz insanı gereksiz endişelerden, yersiz korkulardan ve sonuçsuz elemelerden kurtarır; Rabb'ine dost yapar.

13- Namazın maddî temizliğe vesile oluşu unutulmamalıdır. Her namaz için abdest alan, haftada en az bir defa gusül abdesti alan mü'minler, hayatının diğer bölümlerinde de temizliğe bir ibadet niteliğinde önem verirler. Böylece sağlık ve sıhhat kazanırlar.

14- Günahlardan sakındığımız sürece namaz, bütün diğer dünyevî işlerimize ve mübah hareketlerimize ibadet niteliği kazandırır. Böylece bütün ömrümüz âhret hesabına verimli geçmiş olur.

15- Namaz, hem bizim bütün ibadetlerimizin, hem de bütün mahlûkatın ibadetlerinin bir fihristesi hükmündedir.

Dipnotlar:

1- Mektubat